

УДК 9

Дідух Я. – гр. ХМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОЗБРОЄННЯ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ ПЕРІОДУ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Науковий керівник: к.і.н., доцент Щигельська Г.О.

Дідух Я.

Ternopil Ivan Puluji National Technical University

GERMAN MILITARY EQUIPMENT OF WORLD WAR II

Supervisor: PhD, Associate Professor Shchyhelska H.O.

Ключові слова: озброєння, німецька армія

Keywords: military equipment. German

Радянсько-німецьку війну, як і всю Другу світову, історики називають «війною моторів». Основною ударною силою у цьому глобальному збройному конфлікті стали бойові гусеничні танки. Аналіз тактико-технічних можливостей танків вермахту дають можливість зрозуміти те, наскільки стали вони визначальними для успіхів німецької армії у перший період радянсько-німецької війни упродовж 1941-1942 років.

Бронетанковій техніці у німецькій армії відводилася значна і вирішальна роль. Саме завдяки її швидкому переміщенню і проривам ліній фронту великі військові частини Червоної армії потрапляли у «котли» і це забезпечувало вермахту значне просування. Та, аналізуючи бойові можливості німецьких танків, можна прийти до висновку, що їх озброєння та технічні характеристики, особливо на початку війни, поступалися радянським.

На початку агресії проти СРСР війська Третього Рейху були оснащені легкими танками Pz.KpfwI, що мали слабе озброєння (два 7,92-міліметрові кулемети MG-13) та тонку броню (10-15 мм). Крім нього, Pz.IAusf.A та Ausf.B продовжували використовувати у навчальних підрозділах та у тих випадках, коли у противника не було протитанкової артилерії, наприклад, проти партизанів. Pz.Kpfw.II (Т-II) був морально застарілим, хоч у 1941р. у кожному батальйоні «панцерваффе» полків вермахту та «Ваффен-СС» існувала рота легких танків Pz.Kpfw.II Ausf.C або Ausf.Fs.

Більш ефективним у бойових умовах виявився Pz.Kpfw.III, модифікація якого Ausf. виявилася основою танкових полків (панцергренадерських) і танкових панцердивізій вермахту та військ СС після лютого 1942р. Pz. Kpfw.III був озброєний 50-міліметровою гарматою та двома кулеметами MG-34 калібру 7,92 мм.

Танк, який був основним бойовим засобом німецьких «панцерваффе», середній Pz.Kpfw.IV. Виробництво «четвірки» продовжувалось протягом усієї Другої світової війни. Танк, крім двох кулеметів MG-34 калібру 7,92 мм, був озброєний доволі ефективною 75-міліметровою гарматою KwK41.

Як і його попередники, PzIV мав порівняно тонку (30-40 мм) наварену броню та був у бою особливо вразливий з боків. Тому на Pz.Kpfz.IV широко практикувалося встановлення захисних бронеекранів – «фартуків» (panzerschurzen).

Пік виробництва танків припав на 1944 рік, коли PzKpfw IV став наймасовішим танком вермахту. Важкі танки «Тигр» почали виготовлятися з 1942 року, а

«Королівські тигри» з початку 1944. Танки «Пантера» сходили з виробництва з 1943 року до кінця війни.

У 1943р., коли на озброєння вермахту потрапили середні танки Pz.Kpfw.V «Пантера», у німців з'явився приклад бойової машини, яка не лише була в змозі на рівних вести бій з найкращими типами радянських танків, але й переважала усі інші бойові гусеничні машини, що знаходилися тоді на озброєнні армій інших держав. Основною зброєю Pz.Kpfw.V була 75-міліметрова гармата KwK41. «Пантера» («Panter») мала курсовий кулемет MG-42 калібру 7,92 мм та зенітний MG-42. Найгрізнішим німецьким танком часів радянсько-німецької війни був важкий Pz.Kpfw.VIAusf.H «Тигр». Машина, озброєна потужною 88-міліметровою зенітною гарматою KwK43 та захищена майже метровою лобовою бронею, яка практично не пробивалася танковими артсистемами ворога. Окрім гармати, танк мав три кулемети MG-42 калібру 7,92 мм.

Останнім типом середніх німецьких танків епохи радянсько-німецької війни виявився Pz.Kpfw.VIAusf. В «Кьоніг Тигр» («Королівський тигр»). Основним озброєнням «Кьоніг Тигра» була 88-міліметрова артсистема KwK71. Окрім гармати, Pz.VIAusf.B озброювався трьома кулеметами MG-42.

Самохідно-артилерійські установки у вермахті поділялися на штурмові, винищувачі танків і самохідні гаубиці. До перших відносилися StuG III, StuH 42, StuG IV і Sturmpanzer IV, до других Jagdpanzer IV, Jagdpanzer 38, Ягдпантера і «Фердинанд», до третіх Wespe, Grille і Hummel.

У винищувальній авіації люфтваффе найбільш поширеною машиною був Messerschmitt Bf.109. Другим за популярністю був винищувач Focke-Wulf Fw 190. У початковий період війни обмежено використовувалися Arado Ar 68 і Heinkel He 51, а в якості нічного винищувача застосовувалися Heinkel He 219. Наприкінці війни був розроблений реактивний винищувач Messerschmitt Me.262.

З бомбардувальників початкового періоду війни частіше за інших використовувався Junkers Ju 87, який не дивлячись на досить посередні характеристики, виявився досить ефективним літаком. Крім нього застосовувалися також Junkers Ju 88, Heinkel He 111, Heinkel He 177, Dornier Do 17 і Dornier Do 217.

У німецькій армії артилерійські гармат поділялися на протитанкові, піхотні, середні і важкі, зенітні. До протитанкових відносилися 3,7 см PaK 35/36, 5 см PaK 38 і 7,5 см PaK 40, до піхотних - 7,5 см leIG 18 і 15 см sIG 33. Середні і важкі артилерійські знаряддя були представлені 10,5 см leFH 18, 15 см sFH 13 і 15 см sFH 18. У зенітній артилерії використовувалися 3,7 см FlaK 18, 3,7 см FlaK 43, а також 8,8 см FlaK 18/36/37 і 10,5 см FlaK 38/39.

Найбільш поширеною гвинтівкою німецької армії був Mauser 98k, а пістолет-кулемет використовувався MP 38/40. Єдиним кулеметом був MG-34, який згодом був замінений на MG-42. З пістолетів використовувалися Parabellum і Walther P38.

Військово-морський флот Німеччини (крігсмаріне) був менше, ніж у супротивників. До його складу входили 4 лінкора: «Бісмарк», «Гірпіц», «Шарнхорст», «Гнейзенау», 2 броненосця: «Шлезієн» і «Шлезвіг-Гольштейн», а також 6 важких крейсерів: 3 типу «Дойчланд» і 3 типу «Адмірал Хіппер». Але основну частину німецького флоту становили підводні човни, яких було введено в дію більше 1000 бойових одиниць.

Різноманітність бойової техніки вермахту, люфтваффе, крісмаріне давала змогу ефективно її використовувати для ведення бойових операцій та успішної взаємодії на різних ділянках фронтів упродовж всієї Другої світової війни.